

осіб – підприємців як підставу для проведення позапланової перевірки платника податків у зв'язку із припиненням такого платника податку.

Таким чином, процесуальним документом, на підставі якого орган державної податкової служби має право здійснювати позапланову документальну перевірку платника податків у зв'язку із банкрутством, є рішення керівника органу державної податкової служби, оформлене наказом. Тобто в цій ситуації йдеться про наявність комплексної межі стосовно публічного та приватного регулювання. З одного боку, наочна процедура банкрутства, що є безпосередньою сферою упорядкування приватно-правовими нормами. З іншого боку, публічне регулювання стосується податкових наслідків цього, що обумовлює необхідність та особливості процедурного регулювання контролюючих дій стосовно поведінки платників при такій реорганізації та наслідків цього.

Згідно із пунктом 11.2 Розділу XI Наказу Державної податкової адміністрації України від 22.10.2010 № 979 у зв'язку з припиненням платника податків органи державної податкової служби розпочинають та проводять процедури, передбачені цим розділом, у разі одержання хоча б одного з таких документів (відомостей):

- заяви за ф. № 8-ОПП від платника податків, поданою згідно з пунктом 11.1 цього розділу;
- відомостей державного реєстратора про внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення засновників (учасників) юридичної особи, уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи;
- відомостей з Єдиного державного реєстру чи ЄДРПОУ, повідомлення органу державної реєстрації про закриття відокремленого підрозділу;
- судових рішень або відомостей з Єдиного державного реєстру, іншої інформації щодо прийняття судом рішень про порушення провадження у справі про банкрутство чи визнання банкрутом платника податків, порушення справи або прийняття рішення судом про припинення юридичної особи, визнання недійсною державної реєстрації чи установчих документів платника податків, зміну мети установи, реорганізацію платника податків.

Вишемирський М. В.

*Національний університет Державної податкової
служби України, здобувач*

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПОДАТКОВОЇ ПІЛЬГИ

Шляхом закріплення певних преференційних механізмів, за рахунок застосування податкових пільг формуються особливі податкові режими, в умовах яких платниками реалізується змінений податковий обов'язок. При

цьому треба враховувати, що звільнення від окремої складової податкового обов'язку (сплати податку) ще не означає розповсюдження податкової пільги на всі інші складові. Наприклад, можливість не сплачувати податок надана відповідною нормою, не звільняє платника від обов'язків стосовно податкового обліку та податкової звітності. Більш того, негативні наслідки він може відчувати за невиконання саме них, хоча і не був зобов'язаний сплачувати ті чи інші кошти в рахунок податків та зборів.

Довгий час податкове законодавство України не регулювало загальних підходів до визначення податкових звільнень. Так, про них йшлося в Законі України «Про систему оподаткування в Україні» в контексті згадування елементів податкового механізму. Так ст. 1 зазначеного Закону, закріплюючи загальні підстави встановлення й відміни податків та зборів, підкреслювала, що «встановлення і скасування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, а також пільг їх платником здійснюється Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і сільськими, селищними, міськими радами відповідно до цього Закону, інших законів України про оподаткування.

Але лише з прийняттям Податкового кодексу України це питання набуло більш-менш усталеного вигляду. Так, відповідно до ст. 30 «Податкові пільги» Податкового кодексу України податкова пільга визначається як передбачене податковим чи митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку чи збору в меншому розмірі за наявності відповідних підстав. З такими підставами законодавець пов'язує особливості, які характеризують певну групу платників, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

Виконання податкового обов'язку передбачає загальний та спеціальний режим. Але застосування пільг можливо як в межах одного, так і іншого. Через систему пільг має реалізуватися один з найважливіших принципів – гнучкість, коли, закріплюючи стабільні правила оподаткування через надання пільг регулюються особливості застосування того чи іншого податку в дещо змінених умовах. При цьому законодавець наголошує на корегуванні поведінки як владних осіб, так і зобов'язаних. Правова природа пільги передбачає як деталізацію поведінки платників, коли облік коштів пов'язаних з оподаткуванням, здійснюється ним самостійно, відповідно до п. 30.6 ст. 30 Податкового кодексу України. В той же час, контролюючі органи складають зведену інформацію щодо втрат доходів бюджету внаслідок застосування податкових пільг та здійснюють контроль за правильністю надання та обліку податкових пільг, їх цільовим використанням.

В більшості законодавчих актів податкова пільга характеризується як право платника, але точніше її зміст передається в узгодженні

правосуб'єктності зобов'язаних та владних осіб – в правообов'язку, який одночасно реалізується як через право, так і через обов'язок платника. Своє право на використання податкової пільги платник може реалізувати при доповненні щонайменше двома обов'язками : обов'язком довести підстави податкової пільги; обов'язком звітувати, що податкова пільга була використана саме на тих підставах, на яких вона була надана.

Правова природа податкових пільг визначається не лише місцем їх в системі податкового механізму, а і зв'язком його з всіма іншими елементами. При цьому треба мати на увазі, що управління оподаткуванням здійснюється на засадах конституційно закріплених обов'язків платників. Ст. 67 Конституції України, закріплюючи податковий обов'язок, акцентує увагу на адресності цього припису – «кожний». Особливість правового регулювання податкових відносин обумовлює підлеглість волі й дій платників податків та зборів, волі владного суб'єкту. Якщо держава або уповноважений нею орган реалізує свої повноваження через владні розпорядження стосовно платників, то зміст діяльності платників податків та зборів орієнтовано на безпосереднє виконання обов'язків, пов'язаних із оподаткуванням.

Надання податкових пільг пов'язано з певною однорідністю, коли виокремлюється певна група із загального масиву платників, яка характеризується специфічною однорідністю та з якою законодавець пов'язує надання пільгового режиму. До інших платників чи об'єктів оподаткування застосовуються при цьому загальні підходи при оподаткуванні. Таким чином, податкова пільга є звільненням платників податків від певного виду податкового обов'язку в повному або частковому обсязі, яке будується на особливостях статусу певної категорії платника чи його діяльності.

Браславський Р. Г.

*Національний університет державної податкової служби України,
здобувач кафедри фінансового права*

ПРОЦЕДУРИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ ЩОДО ВІДМОВИ У ПРИЙНЯТТІ ПОДАТКОВИХ ДЕКЛАРАЦІЙ

Низка справ, які розглядаються в адміністративних судах, на сьогодні пов'язані саме з процедурами податкової звітності або податкового декларування. Особливо проблемним на сьогодні є процедурне регулювання порядку оскарження рішень податкових органів щодо відмови у прийнятті податкових декларацій. Порядок подання податкової декларації до органів державної податкової служби регулюється ст. 49 Податкового кодексу України. Відповідно до п. 49.8 ст. 49 Податкового кодексу України прийняття податкової декларації є обов'язком органу державної податкової служби. Імперативний характер такого припису означає, що податковий орган не може на власний розсуд реалізовувати цей обов'язок, він не